

Denne artikel er publiceret i det elektroniske tidsskrift
Artikler fra Trafikdage på Aalborg Universitet
 (Proceedings from the Annual Transport Conference
 at Aalborg University)
 ISSN 1603-9696
www.trafikdage.dk/artikelarkiv

Test en Elcykel – resultater og perspektiver fra storskala projekt om udbredelse af elcyklen

Emma Liisberg, emma.liisberg@gate21.dk

Projektleder, Test en Elcykel, Gate 21

Oskar Funk, oskar.j.funk@gmail.com

Projektleder, Københavns Kommune

Introduktion

Cyklen har længe været set som et redskab til at løse en lang række samfundsmæssige udfordringer såsom CO₂-udledning, støjgener, trængsel, dårlig folkesundhed og manglende motion. Cyklen har dog haft et begrænset potentiale på de mellemlange distancer, hvor mange vælger cyklen fra med argumenter om ikke at møde svedig på arbejde, at rejsetiden bliver for lang eller at dårlig fysisk form gør distancen for hård.

Elcyklen har, på grund af at den ekstra hjælp som motoren giver, et stort potentiale i forhold til at overkomme nogle af de nævnte barrierer på de mellemlange distancer. I foråret 2014 igangsatte Gate 21 i samarbejde med Region Hovedstaden og otte kommuner derfor Danmarks hidtil største elcykelprojekt. Projektet er støttet af Vejdirektoratet. Projektet Test en Elcykel har været målrettet bilister, og har haft til formål at udbrede kendskabet til elcyklen og vise dens potentiale som erstatning for bilen på mellemlange afstande. Dermed har projektet arbejdet for at ændre opfattelsen af, hvor langt man kan cykle på den daglige tur mellem hjem og arbejde og vist, at det ekstra skub i ryggen, som elmotoren giver, gør cyklen til et attraktivt alternativ til pendling i bil for en langt større målgruppe end det hidtil har været muligt at få til at vælge cyklen på de mellemlange distancer.

I regi af Test en Elcykel har 1700 bilister med over 5 km til arbejde i perioden april 2014 til august 2016 sagt ja tak til i tre måneder at stille bilen og i stedet cykle til arbejde på en elcykel. Test en Elcykel har haft succes med at demonstrere potentialet for elcyklen som pendlertransportmiddel på mellemdistancer. Projektet har også vist, hvordan målrettet udlån af elcykler til arbejdspladser og kommuner kan være en succesfuld strategi for at få folk til at omlægge transportvaner.

Vi vil med dette oplæg fortælle om projektresultater og perspektiver på elcyklens udbredelse i Danmark vurderet på baggrund af erfaringer fra projektet Test en Elcykel.

Om projektet

Test en Elcykels hovedformål har været at konvertere 1700 nuværende bilpendlere med over 5 km til arbejde til pendlere, som foretager 3 ud af 5 pendlerture på cykel eller elcykel. Herigennem har projektet en målsætning om at reducere CO2 og forbedre medarbejderes og borgeres sundhed.

Målsætningen om at konvertere bilture til elcykelture opnås gennem tre tiltag:

1. Storskalaprojekt med udlån af 210 elcykler fordelt på 8 kommuner og 8 hospitaler. Cyklerne udlånes til borgere og medarbejdere i testperioder (heats) af 3 måneders varighed. I alt gennemføres der 8 heats. Ved at låne elcyklerne ud i forholdsvis lange perioder forventes det, at testpersonerne får tillagt sig nogle nye transportvaner, som i højere grad vil fortsætte også efter testperiodens afslutning. Projektet henvender sig til fire målgrupper som er: 1) Ansatte i kommunen, 2) Borgere i kommunen, 3) Medarbejdere på virksomheder i kommunen og 4) Ansatte på hospitaler i Region Hovedstaden.
2. Udvikling af et kampagnekoncept, som efterfølgende kan anvendes af øvrige virksomheder og kommuner i Danmark. Kampagnen skal få testpersonerne til at fastholde brugen af elcyklen på minimum 60% af turene i hele testperioden. Testpersonerne tracker deres ture ved hjælp af appen ONtheMOVE. Appen registrerer ruten og distancen, som uploades til kampagnewebsitet www.testenelcykel.dk. Her kan testpersonerne følge med i hvor langt de cykler og hvor mange dage de cykler, og på den måde kan deltagerne konkurrere både med sig selv og med hinanden. Ved afslutningen af hver testperiode bliver der udloddet præmier til de testpersoner med flest cykeldage og flest kilometer. Kampagnesitet og app'en er dermed med til at motivere testpersonerne, så de er motiverede gennem hele testperioden og får smag for det nye liv som elcyklister. Kampagnen har desuden en Facebookside, hvor der løbende deles gode historier og nyheder, og hvor deltagerne også selv har mulighed for at lægge billeder og historier op. På den måde skabes der et fællesskab blandt testpersonerne, som også virker motiverende.
3. Dokumentation af projektets effekter. Testpersonerne registrerer deres cykelture via app'en ONtheMOVE og forpligter sig til at besvare i alt 4 spørgeskemaer før, efter, 3 måneder efter og 1 år efter testperioden. Herigennem indsamles unikke data om testpersonernes motivation til at cykle, deres oplevede sundhedstilstand samt deres transportvaner før, under og efter testperioden. Dette bidrager til en dybdegående analyse af kampagnens effekt og til at udpege perspektiver og potentialer for elcyklens udbredelse i Danmark.

Gate 21 er ansøger af cykelpuljeprojektet og er lead partner for projektet, som består af følgende medansøgere og projektpartnere: Albertslund Kommune, Ballerup Kommune, Frederiksberg Kommune, Gentofte Kommune, Gladsaxe Kommune, Høje Taastrup Kommune, Odense Kommune, Roskilde Kommune og Region Hovedstaden med otte hospitaler.

Forventede og foreløbige effekter

Resultater og analyser gennemført på baggrund af 7 ud af 8 testperioder vil ligge klar i august 2016, og de samlede resultater kan derfor præsenteres på Trafikdage 2016. På baggrund af de foreløbige resultater og vores erfaringer med at arbejde med projektet, kan vi allerede nu fremhæve nogle vigtige pointer og erfaringer:

- Test en Elcykel har haft succes med at forandre folks transportvaner, både i testperioden men også efterfølgende. Foreløbige resultater viser at ca. 50 % stadig cykler minimum en gang om ugen 1 år

efter de har afsluttet testperioden.

- Test en Elcykel har haft succes med at demonstrere hvordan elcyklen kan erstatte bilen på de mellemlange distancer.
- Test en Elcykel har vist hvordan målrettede kampagner og konkurrencer kan have en stor effekt i forhold til at engagere folk i projektet.
- Test en Elcykel har haft succes med at nå ud til en bred målgruppe.
- Test en Elcykel har vist, at elcyklister oplever en forbedring af deres sundhedstilstand.
- Test en Elcykel har bidraget til at udbrede kendskabet til elcyklen og øge andelen af elcykler i Danmark – 30 % af testpersonerne har købt en elcykel 1 år efter deres testperiode. Over 80 % har anbefalet andre at anskaffe sig en elcykel, og 16 % siger, at deres anbefaling har medført, at en ven eller bekendt har købt en elcykel.

På baggrund af de endelige analyser vil vi desuden opnå viden om:

- Motivationsfaktorer og barrierer – hvad motiverer elcyklister og hvilke barrierer påvirker testpersonerne brug af elcykel?
- Vurdering af hvilke målgrupper der vælger at cykle på elcykel, og hvem der har succes med at fastholde den nye vane også efter testperioden. Hvem cykler i testperioden og hvorfor? Hvem fortsætter med at cykle efterfølgende? Hvem kommer aldrig igen eller opgiver undervejs?

Resultater

Endelige resultater vil blive præsenteret på Trafikdage 2016

Perspektiver

På baggrund af projektresultaterne vil vi pege på en række perspektiver for elcyklens udbredelse i Danmark.

De foreløbige erfaringer fra Test en Elcykel viser blandt andet, at elcyklen kan bygge bro mellem de forskelle i praksisser og oplevelser, der er på korte og mellemlange distancer. Elcyklen muliggør en overførsel af den danske cykelkultur, som kendetegner den måde, cyklen bruges i transporten på de korte distancer, til de længere distancer. På de korte distancer er der ikke en opfattelse af, at det at cykle stiller særlige krav til kondition og udstyr, og cyklen er for mange det naturlige og lette valg. På de længere afstande stilles der højere krav til fysisk formåen, udstyr og tid. Med en elcykel bliver kravene til den fysiske formåen mindre. På den måde minder elcyklisme mere om hverdagscykling på korte ture i udtryk og fysisk indsats, hvilket åbner op for at nå en langt større målgruppe.

Det kræver dog fortsat en indsats at gøre brug af elcykel på de længere distancer til en del af den danske cykelkultur. Ved at undersøge hvordan elcyklen passer ind i de eksisterende cykelpraksisser i Danmark, kan vi komme med et bud på hvordan elcyklen kan blive en integreret del af hverdagstransporten. Der er behov for en indsats i forhold til byplanlægning og infrastruktur, da elcykler stiller nye krav til eksempelvis parkering (mulighed for at låse cyklen fast eller oplade batteriet) og øget tryk på cykelstier i mindre befærdede områder.

Også på arbejdspladser er der behov for at stille faciliteter til rådighed, der i højere grad understøtter langdistancecykling, herunder eksempelvis lademuligheder og omklædningsfaciliteter.

Test en Elcykel er et eksempel på, at det kan lade sig gøre at skabe langvarige forandringer i folks transportvaner, og projektet viser at det er muligt for elcyklen at erstatte bilen på de mellemlange afstande. Samtidig er der gennem projektet også opnået viden om nogle af de forhold, der skal forbedres, herunder særligt hvordan vi sikrer den nødvendige infrastruktur til at understøtte brugen af elcykler på de mellemlange pendlingsdistancer.